

Bilme arzusu, yemek-içmek ve uyumak kadar temel insani ihtiyaçlardan. Sizi hiçbir şey bilmez halde hayatın kollarına bırakan ve var olma mücadelesiyle muhatap kılan insan olma mücadelesi, ancak bilginin kılavuzluğunda ilerlemekte. Bilgiyle kaldırdığımız perdeler de bazen yeni bilinmeyenlere kapı aralıyor. İnsanlık tarihi bilmenin, bilgi üretmenin tarihidir dense abartmış olmayız. Sokrat'ın "Sorgulanmayan hayat hayat değildir" prensibinin bilgiye yüklediği anlam, sorgulamanın ucunun nereye varacağından çok sorgulamanın kendisiyle ilgilidir. Gök kubbe altında söylenmedik bir şey kalmadığına, insanın hep aynı sarmal içerisinde dönüp durduğuna dair görüşler olsa da yaşayan her insanla, var oluşun zembereği yeniden kurulduğu için olsa gerek aynı soruların peşine düşüyor, yeni cevaplar üretmeye çalışıyor ve aynı düşünce tarlalarında ayak izleri bırakıyoruz.

"Âlim ve Âlem" üst başlığı altında ilmin ve ilahiyatın handikaplarına değinmeye çalıştığımız bu araştırmada, tarihte aynı düşünce tarlasında gezinen seçkin insanların eserlerini yazarken kendilerinden sonrakilere göndermek istedikleri mesajların izlerini sürmeye çalıştık. "Ben muallim (öğretmen) olarak gönderildim" diyen Peygamberin (Salât ve Selâm ona ve ashâbına), Kur'an'la yani bir kitapla dönüştürdüğü toplumun bilgiyle ihyası, İslam toplumlarının siyasi, toplumsal, kültürel anlamda geriledikleri her dönemde yeniden, ilim yoluyla bir ihya hareketi arayışını doğurmuştur. Bu ihya hareketlerinde bilgiyi bir yöntem olarak benimseyen, bunun için türlü zahmetlere ve güçlüklerle göğüs geren, İslam toplumları nezdinde saygınlık elde eden, ümmetin çeşitli sorunlarına çözümler üretmeye çalışan "Âlim" vasfı taşıyan tüm insanların aziz hatirasına sığınarak "Âlim" hakkında konuşmaya, analizlerde bulunmaya gayret ettik. Eserde ortaya konanların, günümüz ilahiyatına katkı sunması umudu taşıyoruz.

 www.kitapdunyasi.com.tr / [/kitapdunyasiyayinlari](https://www.instagram.com/kitapdunyasiyayinlari)

 hikmetevi
yayınları

ÂLİM ve ÂLEM

İlim ve İlahiyatın Handikapları
&
Tarihten Örnek Bir İlahiyat Eleştirisi

-İmam Zehebî Zegalü'l-İlm

ÂLİM ve ÂLEM

Hasan Çetinel

hikmetevi
yayınları

Hasan Çetinel

hikmetevi
yayınları

ÂLİM ve ÂLEM İlim ve İlahiyatın Handikapları & Tarihten Örnek
Bir İlahiyat Eleştirisi –İmam Zehebi/Zeğalü'l-ilm

Hasan ÇETİNEL

hikmetevi
yayınları

Yayın No: 104

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayıncı Sertifika No: 51889

ISBN: 978-625-7756-58-7

Bu eserin tüm yayın hakları saklıdır. Yayınevinin/Yazarın izni olmadan eserin herhangi bir bölümü yeniden basılamayacağı gibi, kayıt, fotokopi ve bilgi depolama da dahil elektronik ya da mekanik yöntemle yeniden çoğaltılıp dağıtılması yasaktır.

Kapak Tasarım: DIZGİMİZANPAJ.COM

Baskı Öncesi Hazırlık: Mehmet ATEŞ

meh_ates@hotmail.com

Kapak Fotoğrafı: Hasan ÇETİNEL

Baskı, Cilt:

MC MATBAA LTD. ŞTİ.

Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi C Blok No: 83/220-221

Topkapı-Zeytinburnu/İSTANBUL

Tel: 0212 999 58 84

Sertifika No: 43257

Aralık 2021 / İstanbul

Hikmetevi Yayınları

Alayköşkü Cad. Küçük Sk. Civan Han No. 6/D:4

Cağaloğlu – İSTANBUL

Tel: 0212 514 93 05

www.kitapdunyasi.com.tr

bilgikitapdunyasi@gmail.com

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
KISALTMALAR.....	9
İÇİNDEKİLER.....	11
GİRİŞ	15

BİRİNCİ BÖLÜM

ÂLİM ve ÂLEM

1. İlim Nedir ve İnsan-İlim İlişkisi.....	23
2. Bir Düşünce Medeniyeti Olarak İslam ve Bilimlerin Tasnifi	27
2. 1. İbn Haldun'un Bilgi Nazariyesi	28
3. Akıl-Nakil İlişkisi.....	33
3.1. Akıl-Nakil İlişkisi Bağlamında Günümlüz İlahiyatı	34
4. Farklı Akli Potansiyelleri Dikkate Alan Nebevî Üslûp.....	39
5. Gazzâlî'nin Gözünden İlim Kime Ne kadar Verilir?	40
6. Âlim ve Âlem.....	43
7. Bilme Arzusu-Ölümlülük Düşüncesi ve Korkularla Yüzleşme	45

Okuma Parçası

Âlim Gözüyle İnsan-Kâinât İlişkisi

Risâle fî enne'l-kevne musahharun li'l-insâni

(Kainatın İnsanın hizmetinde olduğuna dair risale)	49
8. Saf Akıl-Hikmet ve Fıkıh	52
9. Âlim Gerçekte Neden Korkar?.....	56
9.1. Takvâ Ölüm Korkusu ve Dünya Sevgisi Karşısında Âlim Nerede Durmaktadır?	58
9.2. Dünya Sevgisi Karşısında Günümlüz İlahiyatı ve Meslek Etiği	62

10. Meslek Ahlakı ve Dini Ahlak Arasında.....	64
10.1. Akademik Kıskançlık ve Çalışma Ortamına Yansımaları.....	67
11. Geçim Endişesi Karşısında Âlim.....	80
12. Âlimin Zirve İnsan Olma ve Kılavuzluk Rolü.....	83
13. Âlimlerin Zirvedeki Yalnızlığı.....	84
14. Âlimlerin İtibarsızlaştırıldığı Zulme Uğradığı Toplum Cahiliye Toplumudur.....	86
15. Âlim-Hakikat İlişkisi.....	92
15.1. Michel Foucault Gözünden Doğruyu Söylemek ve "Parrhesia" Kavramı.....	101
Okuma Parçası	
Hikmet Müminin Yitiğidir-	
Halid b. Velid (r.a.) ve Yaşlı Rahibin Hakimane Söyleşileri.....	104

İKİNCİ BÖLÜM
ZEGALÜ'L-İLM
(İlmi Boşa Gideren Sahte Haller)
İmam Zehebî

2.1. Hayatı ve İlmi Şahsiyeti.....	107
Yaşadığı Dönemin Genel Yapısı.....	108
Ders Aldığı Hocaları.....	109
Öğrencileri.....	110
Eserleri.....	111
Vefaati.....	111
2.2. İmam Zehebî'nin Zeğalü'l-İlm isimli eseri.....	112
2.2.1. Kıraat ve Tecvit Âlimleri Hakkında.....	115
2.2.2. Hadis İlmi.....	117
2.2.3. Mâlikilik.....	125
2.2.4. Hanefilik.....	127
2.2.5. Şafilik.....	129
2.2.6. Hanbelilik.....	131

2.2.7. Nahiv İlmî	133
2.2.8. Dilbilim	133
2.2.9. Tefsir İlmî	133
2.2.10. Fıkıh Usulü İlmî	135
2.2.11. Usûlüddîn (Kelâm) İlmî	135
2.2.12. Mantık İlmî	137
2.2.13. Felsefe İlmî	139
2.2.14. Feraiz İlmî	139
2.2.15. İnşâ İlmî	141
2.2.16. Şiir İlmî	141
2.2.17. Hesap (Muhasebe) İlmî	143
2.2.18. Şartlar İlmî	143
2.2.19. Vaaz İlmî	143
SONUÇ	145
KAYNAKÇA	147